

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Május' 14dikén, 1822.

Spanyol Amerika.

New-Yorki tudósítások szerint Mártz. 20dikáról, a' Mexikói Commadore Cortes Igazgatószerékének rendelkezéseivel oda megérkezett. Mexikót 40, Vera-Cruzut azelőtt 30 nappal hagyta-el. St. Juan de Ulloa vára még akkor a' Spanyolok birtokában volt; a' több Spanyol sergek pedig Mexikóban az Anyaországba evezéshez készültek; különben az Ország csendes. A' Mexikói Congresszus Febr. 24dikére határozta összegyűlését. A' jövődő Igazgatás formája Arisztokrataira hajlik. A' Chilli Admiralis Lord Cochrane Guayaquilból Acapulcoba váratott. A' Commadore Cortes hitelezőirással bír, mellynél fogva Washingtonban Mexiko részéről meghatalmazott Miniszter fog lenni, 's az Aurora bizonyága szerint, még egy más Tisztársat is vár. Ellenben a' Washingtoni Spanyol Követ kinyilatkozta, hogy mihelyt valamelly insurgalt Spanyol Colóniának függetlenségét a' Congresszus elismerni, azonnal visszamegyen Spanyol Országba.

Brasilia és Portugallia.

A' Portugallia 's a' túl a' tengeri Tartományok kereskedésének irányosságát tárgyazó Különös-biztosság, 25 cikkelyből álló Decretumot ajánlott a' Corteseknek. Minden cikkelyek Brasiliának kedveznek, 's azt mutatják, hogy az ott uralkodó kedvetlenségeknek nevezetes hasznok' ígérese által igyekezzenek elejét venni. Portu-

gallia és Brasilia közt éppen olly lábon kelletik állani a' kereskedésnek mint az most az egyes Tartományok közt áll; 's ennél fogva mind a' három Királyságnak (Algarbia a' harmadik) minden föld- és mesterség-termékei, ide számlálván a' rúd vagy vert aranyat és ezüstöt is, vám nélkül vitethetnek egyik Országból a' másikba. Ellenben a' Brasiliában készitendő minden Colonialis portékáknak Portugalliaába, úgy minden nem Portugalliai bornak, pályinkának 's a' t. Brasiliába vitelek tiltatik. Továbbá mentül elébb egyenlő pénznehézségnek és mértékrendnek kell behozatni.

A' Rio de Janeiroi történetek következő változásokat tett a' Regens Herczeg a' Miniszteriumban: Külső dolgokra ügyelő Miniszterré, Don Francisco Jose Vietra helyébe, Don Jose Bonifacio de Andrade e Silva; Financz-Miniszterré 's a' közönséges Kincstár Elölülőjévé, Gróf da Lauzao Don Diego de Menezes helyébe, Don Caetano Pinto de Miranda Montenegro; 's Hadi-Miniszterré, Marechal de Camp, Don Carlos Fred. de Caula helyébe Marechal de Camp Don Joaquim de Oliveira Alvares nevezettek. — Ezen tudósításban azon Katona-tiszteknek 's közlegényeknek neveik is befoglaltatnak, kik szolgálatjoknak letételére 's a' Brasiliában való privatisalhatásra engedelmet kértek.

Pernambucoból Febr. 26d. indúlt levelek, mellyek Apr. 24d. érkeztek-meg Londonban, azt tartják, hogy Brasiliának

)

azon részében teljes csendesség van. Bahiai sokkal újabb tudósítások pedig azt jelentik, hogy a' további rendelkezésig határozott Junta, a' Portugalliai Cortesek parancsolatnál fogva, egész csendességgel állott-be hivatalába a' nevezett kikötőben.

Orosz Birodalom.

Frankfurti Levelek következőket közlenek az Orosz szélekről Apr. 12dikeről: Olly szembetűnő bizonyossággal frissítettek-fel némelly minden fundamentom nélkül való állítások, hogy utoljára a' könnyenhivők nagy serege előtt hitelre találnának, ha az igazság azokat teljes fényre nem hozná. Ezen principiumnál fogva, mellyet mindenkor szorosán fogunk követni, hiteles kútfő után ellene mondunk az Allgemeine Zeitung azon cikkelyének, melly Febr. 14d. Odessából illy hírt közöl: „hogy Herczeg Suzzo Mihály, Kirschenowból való elindulásakor passust kapott Livornón, vagy Marseillen keresztül a' Moreaba menetelre.“ Ez fundamentum nélkül való költemény. Mert mihelyt Herczeg Suzzo belépett az Orosz Birodalomba, azonnal tudtára adatott, hogy Ő Császári Felségének birtokaiban kevés ideig lehet maradása. Familia dolgok tartóztaták azonban őtet az Orosz Birodalomban Januárius végéig; de a' mint azok bévégeztettek, elutazása iránt parancsolatot vett's azt eleve megtudván, megígérte hogy ahoz fogja magát tartani. Az Orosz Igazgató-Széknek nem is volt jussa hogy a' volt Hospodárnak kimutassa lakása helyét, 's neki szabad volt a' választás, 's egyenes kívánása szerint olly passust nyert, mellynél fogva az Ausztriai Birtokokon keresztül Pisába mehetett, a' hol lakóhelyét választotta. Az Orosz Birodalom politikája a' Görög dolgokra nézve olly tiszta 's most már

annyira ismeretes, hogy az azok iránt tett 's az Olvasók ujságkivánását ingerlő hazug nyilatkozatások megczáfolásába csupán azért kelletik ereszkedni, hogy a' gazsándéknak kezéből a' fegyver kiragadtassék.

Hasonló ezen hamis hírhez az is, melly szerint csaknem minden közönséges Levelek egy Hetarista Seregnek felállítását hirdették az Orosz Birodalomban; holott efféle soha eszébe sem jutott az Igazgató-Széknek. Adott ugyan menedéket azon szerencsétleneknek, kik a' Herczeg Ypsilanti Seregének semmivétételét megelőzvé, a' hóhér pallosa alól a' Császár Birtokiba futottak. Az emberiség 's vallás parancsolák az Orosz Birodalomnak, azoknak befogadását 's az Igazgató-szék kész volt élelmekről gondoskodni; de nem hogy azt nem engedte hogy különös Serget formáljanak, a' mint sokan állították, de még csak azt sem egyetlen egynek is, hogy az Orosz katonaságnál szolgálatot vállalhasson.

Toskánai Nagy-Herczegség.

Orosz Birodalomi Nagy-Herczegné Anna Apr. 17d. érkezett Florencziába, hol anyja, a' Sachsen-Coburgi Herczegné várta. — Ugyan ide jött Apr. 28d. az Ausztriai Udvarnál lévő Nápolyi Nagykövet Herczeg Ruffo di Scaletta, ki Bécsből Apr. 22d. estve indult.

Livornói tudósítások szerint az egyesült Éjszakamérika Státusoknak következő hadi-hajók érkeztek Apr. 30d. ezen kikötőbe: a' Constitutio nevű Fregát 50 ágyúval 's 500 emberrel, Commodore Parker vezérlése alatt; az Ontario Korvét 22 ágyúval 's 180 emberrel, Kapitány Chauncey alatt; Nonsuch lapos hajó 12 ágyúval 's 70 emberrel, Kapitány Former alatt. A' két első hajó Gibraltárból jön, a' harmadik a' Mahoi ki-

kikötőből, 's ez Commodore (Vice Admirális) Parkernek ezen hajóssereg Osztálya' Fővezérének hivatalos tudósításokat hozott.

Nagy Britannia és Irlandia.

London Apr. 26d. Marquis Londonderrynek a' földmivelést illető javallása, a' Lordnak gyengélkedő egészsége miatt Apr. 29dikére halasztatott.

Ramsgateben letétetett azon pyramisnak fundamentuma (700 font granit), mellyel a' Lakosok Ő Felségének látogatását kívánják örökíteni. Az egész pyramis egy darab granitból fog állani 's 50 láb magasságú leszen.

A' Vasárnapi-levelek Kiadója, Joh Bull 500 font Sterlingre büntettetett, azért, hogy Waithman Úr Törvényszek Tagja ellen egy pasquillust adott-ki. Az ügyész jelenté hogy Waithman Úr ezen summát a' szegények részére kívánja ajánlani.

Cornvall Grófságban ezüstbánya találtatott.

Chesterben számos mesteremberek fogattak-el, kik műszereikkel együtt külső Országra akartak vándorolni 's minde-nike 20 font Sterlinget kéntelenítettett letenni, olly végből, hogy három esztendeig honnából nem mozdúl. Ezekkívül kinek kinek két kezeit kelle még állítani, kik ugyan annyi summát tartoznak fizetni.

Goulbourn Úrnak Irlandia részéről első Titoknoknak beszédéből, mellyre Sir John Newport Úr Apr. 23diki, közelebbi Levelünkben említett beszéde adott alkalmatosságot, némelly helyek itt következnek: „A' tiszteletre méltó Baronet (Sir Joh Newport) az Irlandiát rég olta terhelő nyomorúságokat főképen három oknak, u. m. az Ország czél ellen való kormányozásának, a' nagy adónak 's a' tized systemájának tulajdonitá. De ezek mellé egy más okot is fűzött, nevezetesen azon po-

litikai nyomattatás' állapotját, mellyben a' Catholicusok vannak. A' mi ezen utolsó pontot illeti, Goulbourn Ur azt hiszi, hogy e' tárgy a' Parlamentumnak különös vizsgálását kívánja, és sokkal nagyobb fontosságú, mintsem hogy csak melleleg 's más halmaz kérdések közt vizsgáltathatnék-meg. Ez a' kérdés nem csak Irlandiát, de az egész öszveséges Országot illeti, 's azt egy részről a' Protestánsok, más részről pedig a' Catholicusok állapotjának 's jussainak hosszas és érett megfontolása után lehet eldűteni; 's bár az magában melly fontos legyen is, Irlandiának mostani nyughatatlan állapotjával semmi köze. Vizsgálódásainak következesei bizonyossá tették őtet (a' Státus Titoknokot) arról, hogy az Irlandiai nyughatatlanságok legkissebb öszvefüggésben sincsenek a' Catholicusok iránt tett kérdésnek eldűtésével. Meglehet ugyan, hogy ezen nyughatatlanságok' folytában látszattak némelly nyomai a' vallásos gyűlölségnek. 'S továbbá, az alsóbb rend általjában véve Catholicus, a' főbb ugyancsak általjában Protestans lévén, igen természetes volt, hogy azok, kik az elsőbket az utóbbiak ellen harczolni láták, 's egyszersmind tudták hogy egy rész Catholicus, más rész Protestans, csalatásokban, a' vallásos szakadást hitték a' nyughatatlanságok okának, a' helyett hogy azon valóságos indítóokokat vették volna figyelembe, mellyeket a' nyughatatlanságoknak lázzasztóji alattomban lapangtattak.

A' mi már az első okot, Irlandiának kormányát illeti, teljességgel nem tagadja, a' mit minden tud, ki azon Országnek történetével 's állapotjával csak valamennyire is ismeretes, hogy annak kormányozása legfőbb oka minden nyomorúságoknak. Irlandiának meghódoltatásakor olly principiumok vétettek-el, mel-

Iyek a' Nép javának egyenesen ellenére voltak. — A' második okra, a' nagy adóra térvén a' Státus Titoknok, megismerte, hogy az egyesüléskor szerfelett terheltetett ugyan Irlandia, 's hogy az Ország öszveséges költségének két hetedrészre, melly rá vettetett, erején felyül volt, és hogy ezen nagy adó üzte-ki a' birtokosokat, 's szülte mind azon nyomorúságokat, mellyek most a' földnépét nyomják. De utóbb magára vállalta Britannia az Irlandia adósságát 's az által az adó, két hetedrészről egy hetedrészre szállott, 's kevesebb volt mint magában Angliában, hova a' birtokosok vándorlottak. 'S így meg nem foghatja, miért üzte volna ki utóbb is a' nagy adó a' birtokosokat? — A' harmadik 's utolsó ok, mellynek a' tiszteletreméltó Baronet Irlandia' mostani állapotját tulajdonítja, a' tized' systemája. Ez olly zavarban van 's olly nagy kiterjedésű és számtalan nehézségekkel egybekapcsolt tárgy, melly a' Parlamentumnak különös figyelmetességét kívánja. — G o u l b o u r n Úr azon fontos bizonyítással rekeszté beszédét, hogy Irlandiának állapotja az Igazgató-szék vizsgálásainak legfőbb tárgya, a' melly el is követ mindent, hogy a' nyomorúságoknak, a' mennyire csak erejétől kitelik, fundamentomosan elejét vehesse.

Londonból Apr 27d. indult hírek szerint, a' Clarencei Herczegné, ki a' minap idő előtt szült kettős gyermeket, jobbakán van.

Kristófné Hayti volt Császárné 1500 font Sterling esztendei fizetésből él, melly a' számtalan kincsből maradt-meg.

Franczia Ország.

A' Király Apr. 27d. Malmaisonba köcsizott. — Az Oise Departementbeli égettek számára előleges segítségül 5000 frankot határozott Ő Felsége. Minden rende-

lések meg vannak téve a' gyujtogatók fedezésére.

A' Deputatusok kamarájának nagyobb része oda hagyta már Párizst. Az új ülései a' Kamarának Jún. 4dikére határozottak.

A' Franczia Igazgató-széktől a' Kamarára elibeterjesztett, de tanácskozás alá nem vétetett vámtörvény iránt az rendeltetett, hogy Apr. 24dikén kezdve munkába vétessék, a' mint már a' határszéleken meg is történt. Némelly vám alá tartozó dolgoktól sokkal többet kell e' szerint fizetni mint ezelőtt. Egy hízott ökörtől p. o. az elébbeni 30 frank helyett, most 50 frankot vesznek, 's minden marha-vám felyebb vitetett; leginkább felhágott pedig a' juh-vám.

A' Toulouseben történt utóbbi lázadások miatt, az abba belekeveredett Törvény-tanulók közül három két esztendőre, négy egy esztendőre, 's kettő hat hónapra tiltatott-el az Universzítástól. A' Toulousei Játékszín, melly ugyancsak ezen lázadások miatt darab ideig várva volt, újra megnyitott.

Montesquieu' oszlopképe, mellyet a' Király a' Gironde Departementnek a' nagy ember születése helyének ajándékozott, nagy pompával állittatott-fel Apr. 22d. a' Bordeauxi törvénytevő szalában.

A' Király Apr. 29d. Mise előtt privat Audientziát adott Würtenbergi Herczeg Pálnak.

A' Generalis Berton öszveesküvésének részesei Poitiersbe idéztetnek 's ott a' Királyi Törvénszék előtt itéltetnek-meg. Oberster Alix is oda vitetett Nantesből.

Néhány Policziai Ágensek Apr. 28d. a' Könyváros boltokat motózták-meg, 's de Pradel Eugenius Úrnak „les Enticelles“ (a' szikrák) című munkáját letartóztatták.

Spanyol Ország.

Rendkívülvaló alkalmatosság által Madritból Apr. 25dikéig terjedő tudósítások érkeztek Párizsba. Legnevezetesebb a' Cortesek Apr. 22d. ülésében a' Ceutai Püspökről való jelentése egy különös Biztoságnak. A' Referens azzal végezte előadását hogy a' legfőbb törvényszék előtt kell a' Püspököt megperelni, minthogy 1821-ben Febr. 23d. és Szept. 3dikán költ hirdetményei, 's f. eszt. Jan. 5dikéről szóló pásztori-levele a' Constitutzió ellen tetemes vétségeket foglalnak magokban.

Az Universal szerint a' Király parancsolatot adott, hogy a' Spanyol Biztos Turinból visszahivattassék. Ezen tettet a' Párizsi Constitutionnel igen dicséri, minthogy „borzasztó és iszonyatos“ dolog vala hogy a' constitutionalis Spanyol Ország Agenst tartson Turinban, ki mintegy tanúja legyen azon gyaláztatásoknak, melyek naponkint intéztettek azok ellen, kiknek egyedülvaló hibájok abban a' kivánságban határozottatott, hogy azon Constitutio szerint akartak igazgattatni, mellyre Spanyol Ország megesküdütt.

Madritban, a' „la Tercerola“ nevezetű revolutziós Ujságnak kiadóji, nem régiben, a' Királyi méltoságot sértő cikkelyért az Esküdtek törvényszéke elibe idéztettek. Mert nem csak az úgymondatott Ferdinand Manifestumát nyomtatták - ki, mellyet 1808ban Május 12d. intézett a' Spanyolokhoz, 's mellyben a' Király a' Spanyol thrónushoz való minden jussát Napoleonnak engedi, hanem a' Cortesekhez is lázasztó kinyilatkoztatást bocsátottak, mellyben a' Spanyol Országot terhelő minden nyomorúságoknak okát a' Királyra háritják 's azt sürgetik, hogy a' Királyt a' Constitutziónak 187d. cikkelyénél fogva, uralkodásra alkalmatlannak kell kihirdetni.

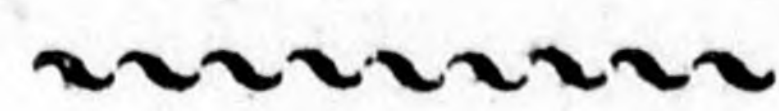
Ezen cikkelyt, 's egy hasonló hangon irt könyvet ezen cím alatt „Ferdinand privatele“ az említett Kiadók Madritban ingyen osztogattattak - ki.

Éjszaka amerikai egyesült Státusok.

Az egyesült Státusoknál lévő Spanyol Követ Washingtonból Philadelphiába ment; 's jóllehet a' Philadelphia-Gazette illetlennek tartja ezen dologról illy korán tenni jegyzéseket, de még sem titkolhatja azon vélekedését, hogy ezen hirtelen elútazás annak a' jele, hogy a' Cortesek meg fogják ismerni a' déli Amerikai Igazgatásoknak függetlenségét.

A' Nantucketi Inquirer azt beszéli, hogy oda Sz. Helenából egy darab érkezett azon fából, mellyből a' Bonaparte koporsója készítettett, 's egy csomó fű, melly az ő sirján nőtt.

Az Albion postahajó, New-Yorktól Liverpoolig, az utóbbi szélvészben elveszté az árboczát, 's kösziklákhoz csapdostatva egészen szélyelment. A' Kapitány, hat legény, 's 30 útas veszték - el életüket.

Május 13d. Bécsben, a' Státus papirosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal Conv. Pénzben 75; Ugyan az 2 1/2 pCmal —; Sorsvonásos költsön 1820ról 100 for. C. P. 110; Ugyan az 1821ről 100 for. Conv. Pben 93 5/8; Bizonyítás 1821dik költsönről 100 ftért C. Pénzben 93 5/8; Bécs Városi-Banko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 35 1/4; 100 forint Conv. Pénz 250 f. V. Cz-ban. — 1 Bank-Aktzia 677 3/4 f. C. P.

Magyar Ország.

Tek. Nemes Csongrád Vármegyének több esztendeig volt Al-Ispánja, Mélt. Horgosi K á r á s z Miklós Úr, Febr. 25d. vett bú-

csút a' nevezett Megyétől, minekutána Ő Cs. K. Felségétől a' Mélt. Királyi Táblához Assessorrá neveztetett. Ezen búcsúvétel Sz. K. Szeged Városa tiszti épületében tartott, mind a' Vármegye, mind a' vidéki számos Nemességnek jelenlétében. A' búcsúzó Al-Ispán Úr nemes érzékenységgel előterjesztette ezen Nemes Vármegyének személyéhez mutatott szíves hajlandóságát, 's ifjúságától fogva vett grádussonként való megtiszteltetését szívreható köszönettel meghálálta. Azután a' hivatalbeii pecsétet és az Elölülői helyet Tek. Adamovics Mátyás Úrnak, eddig volt Fő Ügyésznek, ki a' jövő Tisztújításig Al-Ispánnak neveztetett, általadta. Erre felszóllalt Fő Jegyző Tek. Bene Antal Úr, 's viszont érzéssel teljes ékes Magyar beszéddel megköszönte, a' Vármegye iránt folytában megmutatott jeles érdemeit a' volt Al-Ispán Úrnak, kiben mindenkor tiszta és fedhetetlen életű Elöljárót, részrehajlás nélkül való igaz Birót, 's a' hatalommal kiméllést egyesítő Fő Igazgatót tiszteltek. Mind a' két beszéd' végével az egész Nemes Gyülekezet Éljen! kiáltásra fakadt.

E r d é l y.

A' közelebb elenyészett Aprilisben életének 73dik esztendejében meghalálozott Báró Naláczy József Cs. K. Kamarás Úr. A' Boldogult, a' Magyar Nemes Ifjúságnak azon virágzó évében, mellyben a' Nemes Kir. Testörző Sereg diszének fő fényében jeleskedett, szolgált abban; hol is Barcsay 's Báróczy nagyra ösztönözö példáiktól általhatódnai eléggé érző volt szive. Innen hadi pályára lépve, az akkori Kálnoki most Fő Herczeg József Huszár Ezredében Kapitányságig szolgált. A' fegyvert polgári csendességgel váltván-fel, T. Nemes Zarand Vármegyének több esztendő-

kig Fő-Ispánja volt; elkorosodása miatt pedig nyugalomra kérérdzván, végig meg nem szünet kedvelleni a' tudományokat, egyformálag szeretni Hazáját, és diszesítésére igyekezni Nemzetének.

E l e g y e s D o l g o k.

Perez nevű Petersburgi gazdag Izraelita, régebben a' közönséges korcsmáknak fő Arendátora, a' napokban Lutherna Confessióra tért, 's igen koros idejében először házasodott-meg.

Körner' énekét: „Der Reiter muss zum blut'gen Kampf hinaus“ Orosz Költő Shukowski Oroszra, 's egy Német, Oroszból újra Németre fordította.

Folyó esztendőben következő Ujságok 's Időszaki-írások jönnek - ki Petersburgban: 1) Orosz nyelven: a' Jóakaró, kiadja Ismailow; a' Siberia Hirmondó, kiadja Spasski; Hazai tudósítások, Kiadója Sswinjin; Historiai, Statistikai és Utazási éjszaki Archivum, kiadja Bulgarin; Hadi-ujság, vagy az Invalidus, kiadja Wojeikow; Sz. Petersburgi Ujság, kiadja a' Tudományok Akademiája; Sz. Petersburgi Senatus Ujsága, kiadja maga a' Senatus; Technologiai folyóírás, kiadja a' Tudományok Akademiája; Emberszerető Császári Társaság' folyóírása; Keresztény Olvasókönyv, Kiadója a' Sz. Petersburgi Egyházi Akadémia; Nép pallérozó Osztály' Journalja; Pallérozódás terjesztő, kiadja az Orosz Literatura barátinak szabad Társasága; a' Haza fija. 2) Német nyelven: St. Petersburgische Zeitschrift, Kiadó Oldekopp; Allgemeine nordische Annalen der Chemie, Kiadója Scherer. 3) Francia nyelven: le Conservateur impartial, kiadja a' külső dolgokra ügyelő Országos Collegium. — Moszkauban Orosz nyelven jelenik-meg: a' Moszkoviai Ujság; Historiai-

politikai - geographiai Journal, vagy a' jelenvaló kor' Historiája (legrégibb politikai Ujság az Orosz Birodalomban, 26 esztendeje foly szakadatlanúl); Europai Hirmondó, Kiadója Katshenowki; a' Természet-tudományok, Physikának, Chemiának 's gazdasági tapasztalásoknak új Magazinuma, kiadja Dwigubsky. Kasanban Orosz nyelven: Kasani Hirmondó, mellyet az ottani Univerzitás ad - ki.

Corkban egy öt személyből álló Familia, melly az idő mostohasága miatt minden hibája nélkül, igen alászállott, a' szükséges élelemtől megfosztatva, 's munka által a' szükségesekek megszerzésére alkalmatlan, koldulni pedig kevély, iszonyatos elhatározással éhelhalásra szánta magát. Bezárkozván egy kamarába, ott várta a' kínos halált. Egyike a' másikat vigasztalta 's bátorította. Néhány nap mulva csendesedni kezdte a' kamara. Egyike a' másik után elhalt. De a' legkisebb gyermek, egy leányka, kevés erejét öszveszedvén, a' zárt kinyitotta 's a' halál házából segedelem keresni tántorgott. Elsőben mindgyárt egy hentes tünt szemébe, ki szalonát vitt, 's a' gyermek nagy éhségtől ösztönözten, neki rohan 's egy nagy darab szalonát hirtelen elnyel. A' nyomorúság képe megindítá az embert, kihallgatta a' történetet 's a' házhoz sietett; de későn, mert atya, anya 's két férjfi gyermekjek már akkor az örökös álmot aludták.

Magyar Nyelv' előmozdítása.

Tek. Köves-Szarvi Gosztonyi Antal Úr, T. Nemes Heves Vármegye Szolgabirája, olly nagy buzgósággal viseltetik Hazája 's Nemzete iránt, hogy anyai nyelvünk' gyarapítására mindent feláldozni kész. Ennek bebizonyítására következő szép példa elegendő, u. m. T. Nemes Abaúj Vármegyében helyezettett Nádasd

helységében köz-birtokos lévén, állította hogy a' Ref. Lakosok Magyarok, a' Catholicusok pedig Tótok, 's ezen nyelven is oktattatnak, és így magyarul sem tanulhatnak; a' mellett a' helybeli Plebánus Tiszt. Kalász András Úr is ezen megütözköztén, arra törekedik mostanában, hogy Tót nyelven beszélő hívei' nevéndékeit az Iskolában Magyar nyelvre taníttassa, 's maga is a' hittudományt magyarul magyarázza; Tek. Gosztonyi Úr pedig hazai igyekezetét a' tisztelt Plebánus Úrnak elősegíteni akarván és óhajtván, 600 forintot ajándékozott azon Nádasdi Iskolának a' végre, hogy a' Tót nevéndékek között a' Magyar nyelven előadandó hittudományból esendő próbatételben annak esztendei kamatja jutalmúl azoknak osztattassék ki, kik magokat az előmenetelben megkülönböztetnék. Van is sikere a' szép igyekezetnek, mert a' T. Plebanus Úr unszolására 10 helyett 40-re szaporodtak a' nevéndékek.

Jutalomtétel.

Egy érdeemes Hazánkfiya 's Literatúránk' és Nemzeti fenállásunk' igaz barátja, ki azt tehetsége szerint minden úton módon előmozditja, 's azt hallván hogy a' Pesten lévő Literatorok, a' Magyar Literatorok' festett képeiből Gyűjteményt szándékoznak csinálni, már ez előtt is ezen célra 75 ft. V. Cz. lefizetett, most ismét 100 f. V. Cz. ajánlott, 's a' Tudományos Gyűjtemény Redactiója kezéhez valósággal is tett azon Tudós Hazafinak megjutalmaztatására, ki ezen kérdésre: „Kicsoda Magyar, historiai, törvényes és politikai értelemben, 's mi az ő kötelessége, mint Magyaroknak?” vagy is: „Kit lehet és kell Magyaroknak mondani 's Magyaroknak tartani a' Historiára,

Hazánk' alkotmányára, 's a' mái időre tekintve, 's mit tartozik az tenni, a' ki Magyarának mondatik és tartatik?" legigazábban, leghelyesebben, legokosabban és czélerányosabban megfelel. A' feleletek e' f. eszt. Nov. 15-dikéig váratnak-el, azontúl, a' begyült feleletekből fog ítélet hozatni. A' felelő Tudósok feleletjeiket a' Redactióhoz tulajdon költségeken küldjék, a' felelet eleibe valamely jelszót írván, 's neveiket bepecsételt levelkébe zárják, mellynek homlokán ugyan azon jelszó legyen írva. — Mivel a' pénz a' Redactió kezéhez tétetett-le 's arról a' Redactio jótáll; nem lehet attól tartani, hogy a' megjutalmaztatás füstbe megyen, mint fájdalom, már több efféle esetekben.

A' Tudományos Gyűjtemény' Redactiója.

H i r d e t é s

A' Nagy-Mélt. Kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséből, a' Magyar Országon Felséges Adományra szánt Kamarális Jóságokról.

A' Magyar Országban Felséges Adományra szánt Kamarális Jóságok között a' következő Helységek leírásai és becsüi, legfőbb helybehagyással elkészültek, u. m:

- a) Arad Vármegyében Kujed és Miske Helységek;
- b) Biharban Pap-Mező és Hogyis;
- c) Unghvárban Salamon, Záhony

és Győröcske, mellyek akár öszvesen akár egyenként adatnak.

Hasonlóképen:

- d) Krassó Vármegyében Ravna; és
- c) Biharban Szpinus Jóság leírása és becsüje is készen van, de ezen utóbbiakra nézve még a' legfőbb helybehagyás szükséges.

Miből állók legyenek, mennyire becsültettek és minél fogva lehet ezeket megnyerni, mind azt, Bécsben a' Nagy-Mélt. Cs. K. Közönséges Udvar. Kamaránál, vagy Budán a' Kir. Magyar Udvar. Kamaránál, 's ezeken kívül a' becsü mennyiségét, nevezetesen:

Kujed és Miske Helységekét, a' Kir. Aradi;

Pap-Mező, Szpinus és Hogyisét a' Kir. Nagy-Váradi;

Salamon, Záhony és Győröcskéét a' Kir. Unghvári Kamarális Praefectusi Hivatalnál; végezetre

A' Bánáti Ravna Helységét a' Kir. Temesi Kamarális Igazgatásnál, 's ezen Helyeket ellető Kamarális Tisztartóságoknál meg lehet nézni.

A' Felkérők, ide értvén azokat is, kik már magokat minden esetre jelentették volna, magok meghatározott kinyilatkoztatásaikat legfeljebb f. 1822 Sept. 17 dikéig vagy Bécsben a' Nagy-Mélt. Cs. K. Közönséges Udvar. Kamaránál, vagy Budán a' Nagy-Mélt. Kir. Magyar Udvar. Kamaránál annál bizonyosabban beadják, hogy ezen időnek eltelése után, Felséges meghatározás szerint, semmi későbbi kérelmek 's ajánlások többé el nem fogadtatnak, hanem egyáltalában visszaútásittatnak.

Költ Budán, Apr. 17d. 1822.